



Disputatio philosophica inauguralis de malo, eo quod invitum ac spontaneum est, & motu siderum

<https://hdl.handle.net/1874/340878>

DISPUTATIO PHILOSOPHICA INAUGVRALIS
De Malo, Eo quod invitum ac spon-
taneum est, & Motu Siderum.

Q V A M

Cum adjectis COROLLARIIS,

Favente Deo Opt. Max.

In celeberrimâ Academiâ Ultrajectinâ,

Ex autoritate Magnifici D. Rectoris,

D.M. BERNARDI SCHOTANI

I. V. D. ejusdemque Facultatis & Matheseos

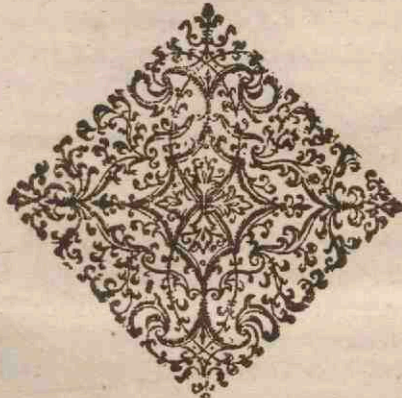
Professoris celeberrimi, amplissimi Senatus Academici consen-
su, & Facultatis Philosophicæ decreto.

*Pro gradu magisterii in Philosophiâ, Artibusque liberalibus
consequendo.*

Publicè sine præfide examinandam proponit,

GVALTERVS de BRVYN, Amisfurt.

Ad diem 15 Decemb. horis locoque solitis.



ULTRAJECTI,

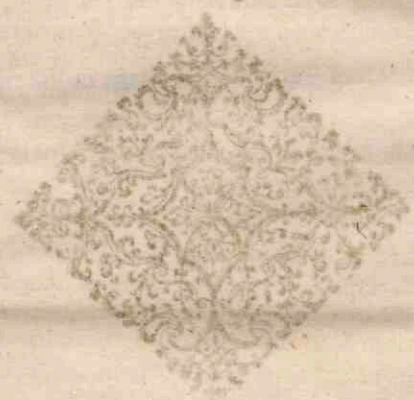
Ex Officinâ Ægidii Roman, Academiæ
Typographi, Anno 1640.

DISPUTATIO PHUOSOPHICA INUVBRALIS
De Malo, Eo quod iuriam nepon
tancum est, & Motu Libero.

G. V. A. M.

AVCTORE
D. M. BERNARDI SCHOTANI
M. V. D. eijusdemque Facultatis & Mathematicos
Professore ordinario, & in
Philosophia Publico, &
Magistro in Philosophia, &
Publico sine praesentia in
G. V. A. M. A. M. A. M.

AVCTORE
G. V. A. M. A. M. A. M.



UTRAJECTI.
Ex Officina Regii Romani, Academiae
Typographi, Anno 1740.

DE MALO.

T H E S I S I.



Alum aliquando sumitur materialiter pro re malâ, aliquando formaliter pro ipsâ malitiâ, à quâ res mala denominatur: atque hac posteriore acceptione nos illud considerabimus.

II.

Dari malum ex communi omnium sensu & sermone constat. Modus, quo datur, ita exprimitur à Cajetano: *Malum, inquit, non est in rebus ut ens, sed ut rei remotio formalis: & invenitur in re ut exercens negationis, non positionis actum.*

III.

Ratio formalis mali consistit in privatione perfectionis debitæ inesse: nullum enim ens propriè & formaliter dicitur malum vel propter puram negationem bonitatis, quæ sibi inesse non debet; alioqui omnis creatura mala esset, eò quod non habeat perfectionem creaturis: vel propter positivam aliquam formam & qualitatem, quam habet quatenus est ens: hoc enim respectu omne ens est bonum, quod confirmat August. in Enchir: cap. 11. *Res, inquit, in quantum quædam natura sunt, mala esse non possunt.* Et Thom. 1. p. q. 5. a. 3. *Nullum ens dicitur malum in quantum est Ens, sed in quantum caret aliquo esse.*

IV.

Malum multis modis dividitur: ac. 1. in verum & apparens. 2. in absolutè & respectivè malum. 3. absolutè malum in naturaliter; moraliter & artificialiter malum. 4. respectivè malum in malum turpe, noxium & molestum. 5. in externum, ut fortunæ malum, & internum ut malum corporis & animi. 6. in malum per se & per

per accidens. 7. in Culpa & Poena, illud dicitur malum turpe, malum morale, seu in genere nois, & appropriato nomine peccatum, quod definitur I. Ioh. 3. *avouie*; & à Thoma I. 2. q. 61. a 6. *aberratio à regulâ & scopo*. malum poenæ est, quod ob præcedentis culpæ meritum delinquenti à iudice infligitur: estque bonum respectu infligentis, malum respectu patientis.

V.

Omne Malum est in Bono tanquam in suo subjecto: malitia enim est privatio debitæ bonitatis, ergo requirit subjectum, cui ejusmodi bonitas debeat. Idem testatur August. in Enchir. cap. 14. *Malay inquit, omnino sine bonis, & nisi in bonis esse non possunt, quamvis bona sine malis esse possunt*. Omne igitur malum in bono est, non tamen omni bono, sed tantum finito. In Ente infinito, sive Deo, nihil omnino mali est.

VI.

Malum quâ malum non habet finem, imo ideo malum dicitur, quia fini obstat: multò minus ipsum malum finis esse potest, quâ malû est.

VII.

Efficitur malum his potissimum modis. I. cum efficiens laborat aliquâ imperfectione, sive quando destituitur sufficiente virtute ad producendum effectum; veluti cum equus claudicat. II. cum efficiens aliunde impeditur: veluti cum generantur monstra. III. cum causa superior virtutem suam aut non confert, aut subtrahit causæ inferiori: sic sol est causa tenebrarum. IV. cum efficiens introducit in subjectum formam aliquam subjecto inconvenientem & adversam: ut cum ignis aquam calefacit. Hoc sensu dici potest Deus causa mali poenæ. V. cum causa libera non agit quod, quantum, & quando poterat, aut debebat. atque hoc solum modo videntur effici peccata: nam quod etiam peccata effici videantur prædictis modis, cum efficiens aut imperfectione laborat, aut aliunde impeditur, aut cum ei aliquid à causa superiori subtrahitur, aut non confertur; hoc ideo fit, quia aut imperfectio illa, aut impedimentum &c. illi ipsi causæ imputandum sit. quæ peccare dicitur: Quamvis igitur ex peccato originali prodeant omnia peccata, non eo minus sunt peccata, quia peccatum

catum originale nobis merito imputatur. Sic cum improbi à Deo de-
feruntur; peccant sanè; quia peccatis suis deferri meruerunt.

VIII. Modus oppositionis admodum inter
Philosophos est controversus. Nos sic statuimus, 1. malum, quàm ma-
lum opponitur bono non nisi privativè. 2. malum quatenus confide-
ratur secundum id, quod in eo est positivum contrariè opponitur bo-
no: sic virtus & vitium contraria sunt ratione habitus, sub quo ut-
que sub genere quodam continentur.

Problemata de malo.

I.

AN malum de formali suâ ratione dicat adversitatem, quâ ens
alicui inconveniens est, & adversum? N.

II.

An malum & bonum quoad proprias formas sint contraria; & An
plerique omnes Metaphysici simul ac Theologi, præteritis propriis
boni & mali formis, malum dixerint bono opponi privativè; confi-
deratis scil: utriusque fundamentis? N. utrumque.

III.

An detur summum malum? N. c. Manichæos & Priscillianistas,
qui duo prima entium principia fixerunt, unum summè bonum, à
quo omnia alia bona suam habuerunt Originem; alterum summè ma-
lum, à quo omnia alia mala extiterunt. Ratio negationis petatur ex
thes. v.

IV.

An malitia sit ipsis rebus essentialis, & an in peccato actus substrat-
us, seu motus naturalis aut vitalis, à vitio actus semper sit distin-
guendus? A. post. N. pr. c. novos Errones imperite confundentes
malum cum ipsâ actione, aut qualitate naturali, quæ bona Dei crea-
tura, seu majoris creatura est.

V.

Utrum Deus sit causa efficiens mali Culpæ sive peccati? N. Atq; cum
santis

ut innuant (quod ipsum & Rod. Gorden. monet) quamvis peccatum originale privatio sit, non tamen esse privationem puram, meram & otiosam; sicuti morbus privatio est, sed non mera, ut quies, quia afficit subjectum mala dispositione.

De eo, quod invitum, ac spontaneum est.

I.

Actionum humanarum differentia sunt invitum & spontaneum. Invitum dicitur quod *per vim, aut per ignorantiam fit*. Ut constet quid sit invitum per vim de violento univerte loqui debemus. Violentum definitur ab Aristotele, quod fit id, *cujus principium extra est, atque ejusmodi nihil ut adjumenti adferat is, qui agit, aut patitur*. Cum in data definitione dicitur is, qui cogitur, *agere*, id eo spectat, ut innuat eum, qui cogitur, eo adigi, ut instrumenti vicem subbeat ad illud patrandum, ad quod proprio motu nihil confert.

II.

Invitum per ignorantiam dicitur cum ignorantia est causa actionis, non aliud quippiam, quod ignorantiam induxit; puta, ira, cupiditas, ebrietas: Cum a. non omnis ignorantia actionem invitam faciat, observande sunt quaedam distinctiones ignorantia.

III.

Ignorantia alia est Theoretica, alia practica: Illa dicitur, cum ignoratur an, quid, aut qualis res sit. Hæc, cum ignoratur utrum bona sit, an mala, involuntarium constituit non proprie illa, sed hæc, quæ tamen rursus est subdividenda. Practica ergo ignor. alia est *ex ignorantia*, alia *ex ignorantia*. Hæc est circumstantiarum, quæ hoc versiculo comprehendantur. *Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quomodo, quando*. Inter quas præcipuæ sunt objectum & finis. Ad hanc ignorantiam pertinet ignorantia illa, quam IC. vocant juris particularis, & facti.

Ignoc-

IV.

Ignorantia εν περιεργειαι vel est τῷ καθόλου, vel τῷ συμφορητικῷ. Illa est, quæ committitur in rebus absolute judicandis; veluti cum quis bonum absolute putat esse malum, vel contra. & ad hanc revocanda est ignorantia juris universalis, de qua IC. τῷ συμφορητικῷ dicitur, quæ committitur in rerum comparatione; ut cum quis quod novit esse malum rei bonæ, aut minus male præfert, aut quod novit bonum esse rei malæ, aut minus bonæ postponit.

Ignorantia εν περιεργειαι non est causa inviti, sed vitii; nam ipsa peccatum est, & per eam homines improbi fiunt: Sic intemperantes peccant ignorantia εν καθόλου. Incontinentes εν συμφορητικῷ.

VI.

Ignorantia circumstantiarum si aut affectata sit, aut ex supina negligentia profecta non reddit actionem invitam, quia potestatem non agendi in agente præsupponit. Si autem talis sit, quæ caderet in virum prudentem, facit actionem invitam, si vir prudens post factum sit ἄνθρωπος; quod si facti eum non poeniteat dicendus est non ἀναγ, sed ὄχι ἔχων agere.

VII.

Ex his quæ de invito dicta sunt, facile liquet Spontaneum esse, cuius principium est in agente, cum singularum circumstantiarum cognitione.

Problemata de Invito & Spontaneo.

I.

QUI metu majoris mali, aut spe majoris boni agit, eius actio invitane, an spontanea habenda sit? Resp. huiusmodi actiones vulgo mixtæ vocantur: sunt enim partim violentæ, quatenus pendunt à causa externâ, quæ voluntati agentis contraria est; partim voluntariæ, quatenus conferuntur cum fine, aliisque circumstantiis, quas agens liberè vult.

Qua-

II.

Quatenus agere liceat metu majoris mali, vel spe majoris boni? R.
 1. ex duobus aut pluribus malis tristibus propositis semper licet minus malum præponere majori. 2. Mala turpia si proponantur, voluntas omnia debet respicere. 3. Ex proposito malo turpi & tristi, si utrumque vitare non possis, eligendum est malum triste, ut vitetur turpe.

III.

An ea, quæ quis habitu vitioso agit, si aliter agere non possit, sint voluntaria, an invita? A. pr. N. post:

IV.

An ea, quæ quis agit per ebrietatem, iram, aut cupiditatem, dici debeant invita per ignorantiam? N. & valet hic distinctio Philosophi, aliud esse agere per inscitiam, aliud agere insipientem &c.

V.

An appetitus boni & pulchri sit violentus? N. & de bono confirmat Ficinus, docens: *desiderium boni penitus & absolute esse secundum naturam, & propterea omnia, & semper bonum appetere.* De pulchro idem ostendit Aristor: *quod, inquit, si quis dicat, ea qua jucunda sunt, esse violenta, hac ratione erunt omnia violenta: horum enim gratia agunt omnes omnia. Et qui vi coacti, atque invitati agunt, moleste ferunt: qui autem jucundo ad agendum invitantur, cum voluptate & jucunde agunt &c.*

De Motu Siderum.

I.

Motus Siderum est eorum in cælo, quod scriptura medium vocat, progressus, seu incessus ab uno loco in alium. Estque vel diurnus, vel periodicus. Diurnus est quem stellæ singulis diebus naturalibus, hoc est, viginti quatuor horarum spatio conficiunt. Periodicus est, secundum quem stellæ inæqualibus temporum intervallis suam propriam periodum vario & obliquo tramitè conficiunt, &

B

modo

modo propius ad vertices nostrōs accedant, modo longius ab iis
recedunt.

II.

In motu diurno stellæ referuntur vel ad Horizontem tantum,
vel ad Horizontem, & punctum verticis, vel ad circulos positio-
num, in 12. cœli domiciliis. Ad Horizontem tantum referuntur,
quando consideratur earum in horizonte ortus & occasus tum
astronomicus tum poëticus. Astronomicus ortus & occasus est,
quando inquitur, cum quibus æquatoris gradibus, & quâ horâ
diei, quôve horizontis loco sidera oriuntur & occidunt.

III.

Ortus & occasus poëticus fit ratione horizontis, Cosmicè vel
Acronicè, ratione radiorum solis, Heliacè.

IV.

Ad horizontem & loci verticem referuntur stellæ, cum inquiri-
tur. 1. in quâ plagâ horizontis reperiatur per circulos vertica-
les sive Azimuth. 2. quam altitudinem supra Horizontem quovis
momento habeant per circulos altitudinum, sive Almucantarath.

V.

In motu periodico astra referuntur vel ad ecclipticam, ejusque
polos per longitudinum & latitudinum circulos, vel ad æquino-
ctialem per meridianos, sive ascensionum rectarum & declinatio-
num circulos.

Problemata de motu siderum.

I.

AN stellæ in cœlo moveantur absque orbibus? Aff. Orbes au-
tem excogitatos putamus, quo facilius ratio motus, qui stel-
lis convenire cernitur, explicaretur.

II.

An sententia Astronomorum de astrorum immobilitate, & or-
bium realium mobilitate sacræ scripturæ repugnet? Resp. Astra
secundum scripturam moveri nemo dubitare potest, qui modo in-
spexit

spexit Psal. 19, 6, 7. Eccl. 1, 5. &c. Quod si autem quis putet sententiam de immobilitate siderum non repugnare his scripturae locis, cogitet ille de conciliatione: interim perpendat, num in hac responsione acquiescere possit, si dicat: Scripturam motus coelorum numquam, astrorum semper meminisse, ed quod hic in sensus incurrat, ille minime.

III.

An & quomodo secundum illos, qui negant stellas contrariis motibus moveri, Sol v. g. singulis diebus spatio 24 horarum circa totum terre globum moveatur ab oriente in occasum & retro; & interim nihilominus annum suum cursum per Zodiacum integrum, ejusque duodecim signa, observet & conficiat? Resp. quia Solis ortus & occasus non semper in uno & eodem puncto caeli fit: Sol enim quem hodie suo motu describit circulum, ab eo cras deflectit, & quod hodie punctum caeli Oriens attingit & reliquit, id cras denuo oriens nunquam attingit. Sic Abrahamus Scultetus unicam tantum stellarum revolutionem ab ortu in occasum agnoscens, motum illum, qui secundum alios ab occasu in ortum fit, existimat contingere ob quotidianam ortuum & occasuum variationem.

IV.

An ortus & occasus poëticus omnibus stellis competat? N.

V.

Utrum sola signa quæ sunt in Zodiaco, cum sole orientur, & occidant; an vero etiam aliæ stellæ, quæ sunt extra Zodiacum? Resp. etiam alias stellas extra Zodiacum positas secundario simul cum sole oriri & occidere, quatenus scilicet pertinent ad illius signi gradum, quem sol tenet.

VI.

An quanta sit cujusque signi ascensio, tanta sit ejusdem descensio? Resp. distinguendum est inrer sphaeram rectam & obliquam: in illâ enim tanta est descensio signi, quanta est ejusdem ascensio. in hac verò descensio non est æqualis ejusdem ascensioni.

OV II.

An in motibus inferiorum exemplum dari possit simile motus velocissimi stellarum, quo concipitur quævis stella in æquinoctiali posita conficere singulis horis 42. miliones miliarium, & tertiam partem milionis? A. e. Copernicianos, qui motum illum tanquam *παρατολογία* exhibitant & explodunt. Et ut unum tantum reponamus: explicet aliquis ex Copernicianis quomodo concipi potest Christum, Eliam, Enochum, & novissimo die omnes fideles (manente eorum materiâ, quantitate, & localitate) brevi tempore in supremum cælum pervenire; cum juxta metriam Copernicianorum infinities fere major sit distantia sphaeræ octavæ à terrâ, quam secundum calculum Ptolemaicorum. Statuunt autem Ptolemaici terram ab octavæ sphaeræ superficie concavâ distare 80 milionibus cum medio miliarium: atque adeo lapidem molarem inde descendentem indigere 90 annis, antequam terram attingeret (quamvis singulis horis descenderet ad ducenta miliaria): & hominem directè hinc ascendentem ad eandem sphaeram octavam, non perventurum ad ejus concavum intra bis mille annos, (quamvis quotidie 100 miliaria conficeret.) Nec rursùm à concavo ad ejusdem sphaeræ convexum spatio 2000 annorum; nec denique à concavo ejusdem sphaeræ ad cælum empyreum spatio 2000 annorum.

Corollaria Logica.

1. **A**N Logica bene definiatur à Ramo: Ars bene differend? N.
2. **A**N individuum ad Prædicabilia pertineat: Accidens autem proprium & commune non? A. utrumque.
3. **A**N propositiones indefinite contradictoriè opponantur? A.
4. **M**ethodus an dividi possit & debeat? A.
5. **A**N Philosophia Peripatetica violet methodi legem *ὁμογενείας*? Neg.

Meta-

Metaphysica.

1. **A**N Essentia actualis & potentialis opponantur ut ens & non ens? N.
2. Quomodo Essentia & Existentia distinguantur? Resp. ratione ratiocinata.
3. An relationes sint entia realia? N. Sunt inter ens & nihil medium.
4. An Hæcçitas Scoti, aut Thomæ materia signata sint principium individuationis? N. utrumque.
5. An ædem numero resuscitari possent intelligentia, aut anima rationalis, si interirent? N.
6. An unitas universalis sit in Ideis, aut in rebus ante mentis operationem? N. utrumque.
7. An Christi humana natura vere & proprie dicta substantia sit? Affirm.
8. An dentur Entia, quæ à substantiâ reipsâ differunt, & substantiâ, ut subjecto insunt? Affir.

Pneumatica.

1. **A**N intellectus separatus essentiam divinam possit intueri modo supernaturali? N.
2. An divina essentia sit unica & simplicissima? A.
3. An in Deo sit voluntas conditionata? N.
4. An Deus creaturas conservet tantum negativè, an vero etiam positivè? Affirm.
5. An naturalis Angelorum Dei cognitio rectè distinguatur in matutinam & vespertinam? N. c. Scholast.
6. An Diabolus aliquâ ratione immediatè agat in intellectu? A.
7. An Diabolus saltem instrumentum generationis esse possit, applicando naturalia agentia passivis? N.
8. An anima rationalis sit pars essentiæ divinæ? N. c. Gentiles & antiquos hæreticos.
9. An anima sit tota in toto, & tota in qualibet parte? A.

Phyfica.

1. **A**N Corpus sit pars essentialis hominis? *A. c. novatores.*
2. **A**n monstra ex homine nata sint homines? *A. siquidem habeant animam humanam, ex quibus autem signis judicari possit an eâ sint prædita, E.*
3. **A**n spiritus, sanguis, alique humores; nec non capilli & ungues sint animata? *N.*
4. **C**ur in Oceano cui maximæ incumbunt nubes nunquam ningat? *E.*
5. **Q**ui per Alpes iter faciunt, quare Bulimo corripiantur? *E.!*
6. **C**ur esu nivium lepores candidi evadant? *E.*
7. **Q**uare in quibusdam locis Echo percipiatur, in quibusdam non. Item quare Echo aliquando simplex sit, aliquando multiplex? *E.*
8. **T**empestate calidâ, & nullo vento spirante ventos frigidos excitare.
9. **Q**uare pisces marini, cum vivant in aquâ falsâ, non tamen sint falsi? *E.*
10. **I**n lucernâ Cardani quid succedat in locum olei à flamma absumpti? *E. ipsius autem Cardani sententia examinari permittitur.*

Phyfico-Historica.

1. **A**N Margarata Comitissa Hollandiæ uno partu 365. homines enixa sit? *Resp. miraculum fabulosum.*
2. **Q**uid statuendum de faminâ illâ marinâ, quam olim captam ferunt prope Purmerendam & Edamum? *Resp. fabulosa relatio.*
3. **A**n Pygmei sint homines? *N. de Spythamæis.*
4. **A**n sit Unicornis, de quotam multa Plinius? *N.*
5. **A**n inter aves detur Pellicanus, qui pullos mortuos sanguine suo

suo consparfos vivificet; an item detur Phoenix, qui unicus sit in mundo, & sexcentos annos cum vixerit, se ipsum comburat, ex cujus cineribus alius denuo enascatur? Resp. figmenta puri-
 diffima,

Chiromanticum.

QUÆ sint fundamenta Chiromantiæ, & quæ eorum certi-
 tudo? E.

Physiognomicum.

QUÆ principia Physiognomiæ, & quantum iis tribuen-
 dum? E.

Arithmetica.

1. **Q**uot modis addantur & subtrahantur numeri surdi? Resp.
 tribus.

2. **Q**uomodo fiat *Additio fractionum Cossicorum*? Resp. Du-
 cendus est numerator primi numeri in denominatorem secundi,
 & numerator secundi in denominatorem primi, factique ex
 multiplicatione sunt addendi; atque ita ac qui sivist novum nu-
 meratorem; Tandem denominatores in se ducendi sunt, ut ha-
 beatur novus denominator.

3. *Subtractio surdorum, & cossicorum fractionum, iisdem regu-
 lis perficitur, quibus Additio, nisi quod unicum illud Adde, mu-
 tes in Subtrahere.*

4. *In multiplicatione numerorum binomiorum insigne compen-
 dium ostendere.*

5. *Dentur* $3cdxx + 2cdex + dce$
 $2cdxx - 5cdex + 2dce$ *si subtrahatur*
inferius à superiore, quod nam erit residuum? Resp.
 $cdxx + 7cdex - 2dce.$

Musi-

Musica?

1. **A**N Musica subalternetur Arithmeticae? *A.*
2. **Q**uamnam sit certissima cantus regula? *Resp.* modus Musicus.
3. **Q**uamnam sint requisita vocis humanae in musica? *Resp.* ut sit alta, suavis, clara.
4. **C**ur sonus alius sit gravis, alius acutus? *E.*
5. **C**ur, cum fides testudinis ita tendas, ut consonent alterius testudinis si libus, si pulses fidem unius testudinis, etiam moveatur fides alterius testudinis huic consona? *E.*

Geometrica.

1. **D**atur Triangulum cujus duo latera sunt a. basis b. perpendicularis c. quomodo unumquodque latus seorsim investigatur? *E.*
2. **O**stendere propositionem, secundum quam latus Trianguli invenitur, cum basis, perpendicularis, & differentia inter duo latera data sunt.
3. **D**ari possunt triangula, quorum cum bina latera sunt aequalia, bases vero inaequales, *Areae* tamen sint aequales.
4. **P**er datum circulum mediam proportionalem invenire inter duas rectas datas.
5. **D**atis duabus rectis duas medias proportionales geometricè invenire, & quidem diversis modis.
6. **A**rcum in tres aequales partes geometricè secare.
7. **E**x omni figurarum genere dari possunt figurae, quarum perimenter sit aequalis areae.
8. **T**ribus datis circulis qui se invicem tangunt, quartum circumscribere, qui trium datorum peripherias tangit, quoque minor circumscribi nequit.
9. **F**igurae rectilineae aliam rectilincam inscribere, cujus latus unum al-

nom alterius rectilineæ lateri aut insister, aut ei parallelum erit,
aut cum eo faciet angulum qualemcunque.
20. Altitudinem turris mensurare per baculum & umbram solis
aut Lunæ, umbra autem ipsa (quod notandum) ignota erit, nec
mensurabitur.

Optica.

1. **Q**uomodo picturæ secundum Perspectivam fiant, & quæ easdem pariant fallacias? E.
2. Cur beneficio tubi optici objecta majora appareant, & quidem tanto, quanto major est differentia inter vitrum convexum, quod remotius ab oculo est, & concavum, quod oculo est propinquius? E.
3. Cur senes non videant objecta, nisi ab oculo remotiora? E.
4. Qua ratione objecta, quæ extra cubiculum sunt, exhibeantur in cubiculo? E. & simul eorum, quæ hic notabilia sunt causas addemus.
5. In velocissimo motu trochi momentum aliquod est, quo motus nullus percipitur, sed videtur quiescere, quæ hujus fallaciæ causa? E.

Astronomica.

1. **A**N mutato horizonte omnia quæ sub aspectum cadunt mutantur? D.
2. An stellæ calefaciant inferiora & quomodo? Resp. aff. pr. post. disq. perm.
3. An in Lunâ sit alius & novus quidam orbis, ut putant nonnulli se tubis opticis observasse? N. nulla enim, (ut Tostati Abulens. Episc. verbis utar) ratio esset homines ibi convertendi, nisi alati fierent Apostoli & Evangelistæ: aut rapti crinibus ab Angelis eò propherentur.

4. Cur

4. Cur Luna appelletur *luminare magnum* Genes. 1. v. 16. cum sit minor omnibus stellis excepto Mercurio? B. interim illes rejicimus, qui hanc rationem dant, quod Scriptura in iis, quæ ad fidem & salutem non sunt necessaria, tam accuratè non so-
leat loqui.
5. An nomina idolorum & fabularum à gentilismo olim signis celestibus imposita à nobis sint mutanda, si fieri possit? Af-
firm.
6. Quid sentiendum sit de annis climactericis? Resp. quod Seneca: certam causam & rationem tradi non posse, cur 7. vel 9. quisque annus mutationem aliquam sensibilem hominibus importet.

Geographica.

1. AN terra sine omni fulcro & basi infimo mundi loco existat, & quidem naturaliter? A.
2. An Zona torrida, & extremè frigida sint inhabitabiles? N.
3. Ubi situs fuerit Paradisus, & quæ ejus fuerit quantitas? Resp. ad pr. circa Mesopotamiam & Armeniam. ad post. non liquet.
4. An Paradisus hodie etiamnum supersit? N.
5. An mare universale contineatur intra littora miraculosè, an naturaliter? A. post.

Chronologica.

1. QVando mundus sit creatus? Respond. putamus in Autumnno.
2. An Christus natus sit mense Decembri, die 25. Respond. cum

eum maximo, Scaligero meræ conjecturæ, & ficta principia.

Ethica.

1. **A**N corporis & fortunæ bona à felicitate sint secludenda? Neg.
2. An affectus sint opiniones, & toto genere vitiosi? Neg. utrumque.
3. Vtrum virtutes omnes necessario vinculo inter se connectantur? A.
4. An pocula fanitatis, quæ dicuntur, intemperantiæ sint annumeranda? A.
5. Quid de Comædiis & Tragediis dicendum? Resp. esse illicitas.
6. Quid de saltationibus mixtis? Resp. tanquam libidinis incentiva esse damnandas.

Oeconomica.

1. **A**Damus si superstes esset, possétne uxorem hodie ducere, aut Eva alii nubere? N.
2. An societas herilis etiam locum habuisset in statu innocentia? Aff.
3. Definitio I. C. quâ servitus dicitur constitutio juris gentium, quâ quis dominio alieno contra naturam subicitur, sitne bona? Affirm.
4. An certamen depositi pignoris, ut hodie viget, sit justus acquirendi modus? Neg.

Poli-

Politica:

1. Sine iniquissima conditio, si foemina eâ condicione nubat marito, ut majestas regni non sit penes maritum, sed uxorem? N. c. Bodinum.
2. Uter in successione regnorum pro primigenio habendus, ille qui ante, an qui post adeptum Patri principatum natus est? Aff. de pr. N. de post.
3. Quid dicendum de Constantini donatione? Resp. 1. esse fictitiam, 2. posito, quod facta sit, esse iniquam.
4. Utrum Saul in Majestatem peccarit, quod Rex jam creatus boves paternos secutus sit, & rustico operi intentus hæserit, Neg.
5. Utrum x. Sam. 8. describatur jus regium legitimum, an vero usurpatum tantum? N. pr. A. post.
6. Qui gerat se in bello civili vir ptohus? quiescat, an abeat in partes? D.

FINIS:

